

AKÁ JE VYJEDNÁVACIA POZÍCIA SLOVENSKEHO POĽNOHOSPODÁRSTVA V SPP EÚ A PLÁNOVANÉ ZMENY

STRATÉGIA A VÍZIA SLOVENSKEHO POĽNOHOSPODÁRSTVA DO A PO ROKU 2020

Ing. Juraj Kožuch, PhD.

generálny riaditeľ

Pôdohospodárska platobná agentúra

ČASOVÁ OS VÝVOJA NOVEJ SPP

I 0/2017 – I 1/2017 – intenzívna diskusia o budúcnosti SPP, pripomienkovanie dokumentu o jej budúcej podobe

koniec roka 2017 – EK zverejní oficiálnu verziu náčrtu novej SPP

koniec roka 2018 – návrh nového európskeho legislatívneho balíka pre SPP

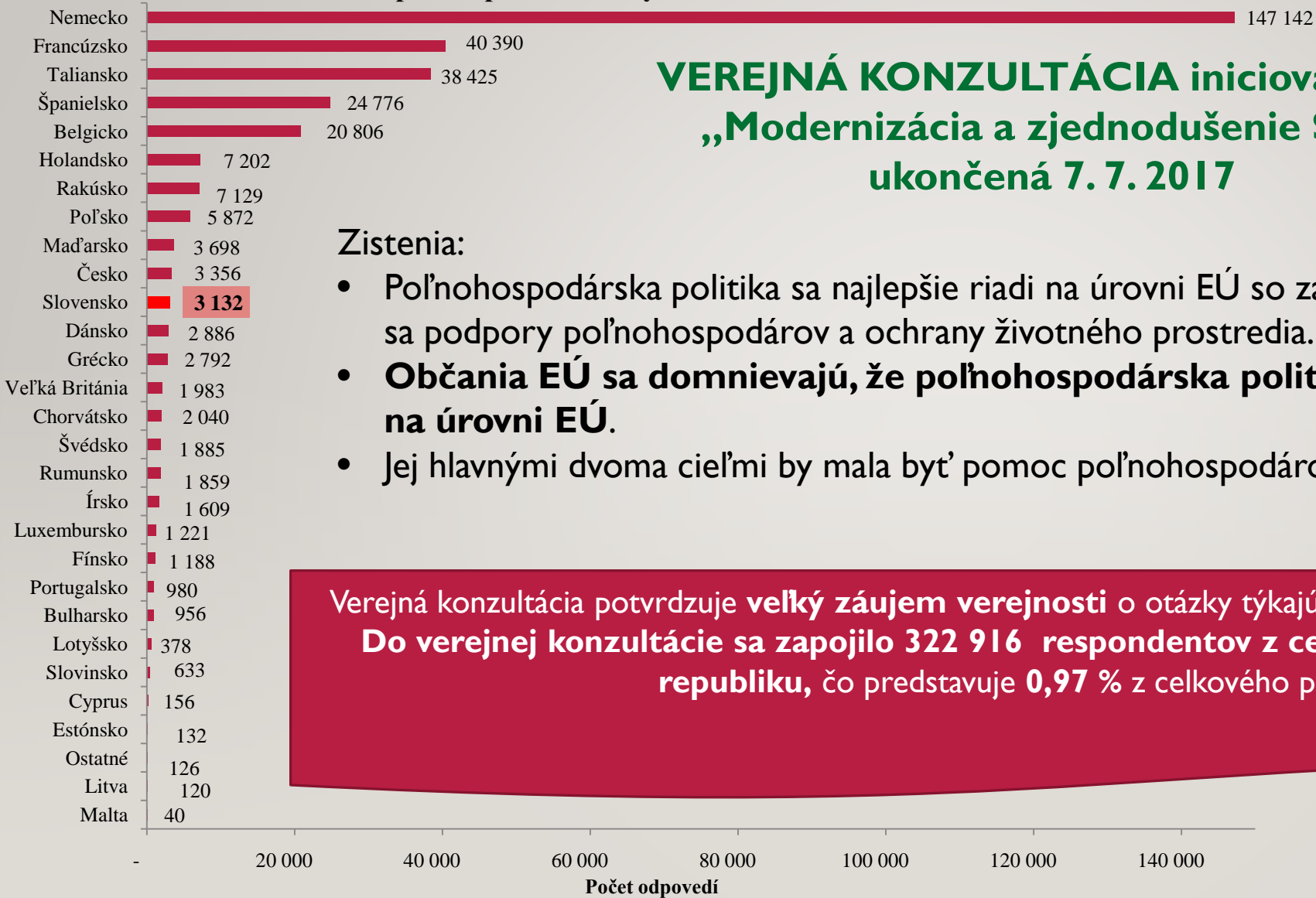
Ucelené spracovanie témy SPP po roku 2020 v podmienkach SR je možné po zverejnení zámerov SPP EÚ po roku 2020.

ZÁMERY EK PRE NOVÚ SPP

1. SPP bude založená úplne novej filozofii - **na meraní výkonov, namiesto kontroly výdavkov.**
2. **Viac kompetencií na ČŠ**, ktoré budú navrhovať detaily jednotlivých opatrení, vrátane ročných indikátorov a strednodobých výsledkov. Odsúhlasené indikátory a výsledky bude kontrolovať EK formou „Annual performance clearance“. AK ČŠ nebude dosahovať požadované výsledky, nedostane finančný príspevok.
3. **Zákonné prvky SPP, ktoré sa osvedčili v systéme riadenia, zostanú zachované** (akreditácia PA, IACS, LPIS, Annual Financial Clearance.). Pri ich nesplnení budú udeľované korekcie, ale nie na princípe určenia miery chybovosti.
4. **Jednotná koncepcia auditu zostane nezmenená.**

Rozdelenie odpovedí podľa členských štátov

VEREJNÁ KONZULTÁCIA iniciovaná EK „Modernizácia a zjednodušenie SPP“ ukončená 7. 7. 2017

Zistenia:

- Poľnohospodárska politika sa najlepšie riadi na úrovni EÚ so zameraním na základné otázky týkajúce sa podpory poľnohospodárov a ochrany životného prostredia.
- **Občania EÚ sa domnievajú, že poľnohospodárska politika by sa mala naďalej spravovať na úrovni EÚ.**
- Jej hlavnými dvoma cieľmi by mala byť pomoc poľnohospodárom a ochrana životného prostredia.

Verejná konzultácia potvrdzuje **veľký záujem verejnosti** o otázky týkajúce sa poľnohospodárstva, potravín a SPP. Do verejnej konzultácie sa zapojilo **322 916** respondentov z celej EÚ, z toho **3 132** za Slovenskú republiku, čo predstavuje **0,97 %** z celkového počtu účastníkov.

RÁMCOVÉ DOKUMENTY EK HODNOTENIA VPLYVU PREDSTAVILI 5 VARIANTOV PRE BUDÚCU SPP

Variant 1 (východiskový model): posúdi vplyv SPP vo svojej súčasnej podobe.

Variant 2: pracuje s alternatívou bez akejkoľvek SPP (má v tejto súvislosti preukázať užitočnosť SPP ako takej).

Variant 3: pracuje s predstavou nastavenia SPP v pôsobnosti ČŠ na základe identifikovaných potrieb zo zameraním na riadenie rizík a investície do reštrukturalizácie a rozvoja podnikania v poľnohospodárstve.

Variant 4: posúdi prerozdelenie úloh medzi ČŠ a podnikmi s cieľom lepšieho využitia tzv. „bezpečnostnej siete pre prípady krízy“ a synergie medzi priamymi podporami (vrátane tých na plochu) a riadením rizík.

Variant 5: predpokladá silné prerozdelenie podpôr v prospech menších podnikov formou povinného „stropovania“, pričom tento variant podporuje možnosť prísnejších požiadaviek na životné prostredie a tzv. krátke dodávateľské reťazce.

EK V RÁMCI SPP CHCE INTENZÍVNEJŠIE REAGOVAŤ NA NOVÉ VÝZVY

I. Pilier - pre efektívnejšie zameranie priamych platieb na zabezpečenie príjmu pre všetkých poľnohospodárov v celej EÚ by sa mali zväžiť možnosti, akými sú napr.:

- **povinné stropovanie priamych platieb, maximálna podpora pre príjemcu v rozmedzí 60 000 – 100 000 €;**
- **zvýšená podpora pre malých farmárov, najmä prostredníctvom redistributívnych platieb,**
- **zameranie sa na tých poľnohospodárov, ktorí sa živia výhradne poľnohospodárstvom,**
- **súčasne by sa malo aj naďalej pokračovať v znižovaní rozdielov v podporách medzi ČŠ.**

II. Pilier - efektívnosť II. piliera závisí aj od silnej previazanosti a synergie s I. pilierom

ORIENTÁCIA EK NA VÝSLEDKY – VŠEOBECNÉ PRINCÍPY

INICIATÍVY DG AGRI PRE ZLEPŠENIE ÚČINNOSTI SPP S VYUŽÍVANÍM NOVÝCH TECHNOLOGÍÍ

I. Dobrovolné zavedenie 100% monitoringu poľnohospodárskych plôch od roku 2018 za splnenia nasledovných podmienok:

Tieto podmienky platia do roku 2019, kedy si ČŠ môžu vybrať, čo budú robiť 100% monitoringom a čo 5% KNM. Od roku 2020 bude 100% monitoring povinný.

- ✓ 100% GSAA,
- ✓ využitie sentinelových dát a tam, kde to je potrebné, použiť aj iné metódy,
- ✓ dobrá kvalita LPIS,
- ✓ vysoká automatizácia procesov,
- ✓ efektívny systém retroaktívneho vymáhania.

ORIENTÁCIA EK NA VÝSLEDKY – VŠEOBECNÉ PRINCÍPY

INICIATÍVY DG AGRI PRE ZLEPŠENIE ÚČINNOSTI SPP S VYUŽÍVANÍM NOVÝCH TECHNOLOGÍÍ

- 2. Nastavenie logiky** pre požiadavku zvýšenia kontrol v **prípade významných nezrovnalostí** – novela pracovných dokumentov.
- 3.** Podpora využitia monitoringu pre účely **aktualizácie LPIS** – novela technickej príručky.
- 4. Zrušenie kaskádovej metódy výberu vzorky** (zrušenie par. 2 čl. 34) – použitie metódy bude dobrovoľné,
- 5. Zavedenie geograficky označených fotografií** v kontexte monitoringu a diaľkového prieskumu – novela vykonávacieho nariadenia.
- 6. Rozšírenie možnosti kontroly 50% parciel** – úprava čl. 38 vykonávacieho nariadenia (extrapolácia alebo 100% kontrola).

REFORMA SPP

PRIORITY A NÁVRHY PLATOBNÝCH AGENTÚR INÝCH ČŠ EÚ, KTORÉ PODPORUJE AJ PPA

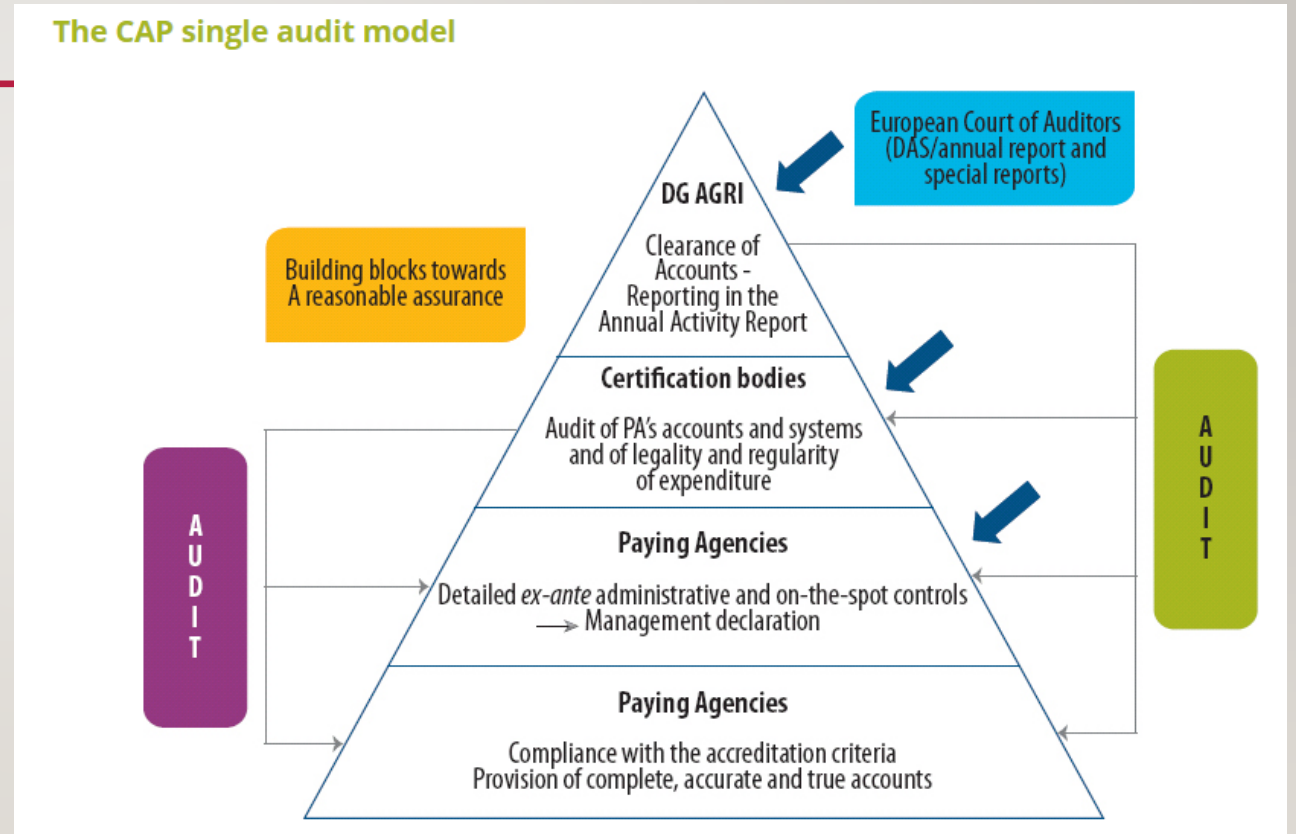
1. **Zaviesť tolerovateľnú mieru chybovosti 2% pre 1. pilier a 5% pre 2. pilier a zrušiť celoplošné korekcie.**
2. Rozpracovať myšlienku **integrovaných kontrol a štruktúry auditu s cieľom lepšej koordinácie** tak, aby sa kontroly a audity neprekrývali. Audity by sa mali zameriavať viac na uistenie sa o funkčnosti systému namiesto detekcie chýb a nedostatkov.
3. Prijatie takých pravidiel a požiadaviek, aby ČŠ mohli **využívať najefektívnejšie technológie pre administrovanie a kontrolu žiadostí.**
4. **Revidovať nariadenia v rámci EPFRV**, predovšetkým administratívne a kontrolné opatrenia, a **redukciu procedurálnych pravidiel.**

REFORMA SPP

PRIORITY A NÁVRHY PLATOBNÝCH AGENTÚR INÝCH ČŠ EÚ, KTORÉ PODPORUJE AJ PPA

5. **Posilniť základný princíp dôvery EK** voči ČŠ, najmä vo vzťahu ku kontrolám; v tomto zmysle podporujeme návrh zavedenia **princípu jednotného auditu** ako vyjadrenie zásady dôvery a zníženia duplicity v činnostiach kontrolných orgánov.

Princíp jednotného auditu:

REFORMA SPP

PRIORITY A NÁVRHY PLATOBNÝCH AGENTÚR INÝCH ČŠ EÚ, KTORÉ PODPORUJE AJ PPA

6. **Analyzovať vplyv paušálnych korekcií** a zvážiť zmenu prístupu do budúcnosti, keďže v oblasti rozvoja vidieka sa vo veľkej miere uplatňujú rôzne typy vysokých paušálnych zrážok s ohľadom na zistenie nedodržania pravidiel a požiadaviek v rámci jednotlivých žiadostí.
7. **Možnosť prechodných období bez pokút.**
8. Rovnaké podmienky pre **postupy výberu projektov**, schválené EK s príslušnými kritériami, **používať počas celého obdobia financovania.**
9. **Zníženie objemu podrobných požiadaviek a kontrol administratívnych postupov**, vydaných EK.

REFORMA SPP

PRIORITY A NÁVRHY PLATOBNÝCH AGENTÚR INÝCH ČŠ EÚ, KTORÉ PODPORUJE AJ PPA

- I 0. Zjednodušenie kontrol**, nakoľko v súčasnosti ČŠ vynakladajú na ich výkon enormné náklady, ktoré sa neustále zvyšujú, čo nie je úmerné miere chybovosti. Podporujeme silné zameranie na **princíp proporcionality**. Dôležitá je **vyváženosť medzi nákladmi na kontrolu a rizikom chybovosti**.
- I 1. Zjednotiť finančný a kalendárny rok** pri EPFRV aj pri EPZF.
- I 2. Vytvoriť jednoznačné a konsolidované sankčné pravidlá.**

AKÚ SPP CHCEME - PRIORITY SR

1. SR stotožňuje so zachovaním súčasného návrhu dvojpilierovej štruktúry SPP po roku 2020, pričom I. pilier by aj naďalej predstavovali priame platby a trhové opatrenia a II. pilier opatrenia programu rozvoja vidieka.
2. Zachovať doterajší rozsah financovania SPP a zamerať sa na odstránenie tzv. „historických princípov“ výpočtu národných obálok SPP EÚ. PPA víta všetky návrhy, ktoré by znížili administratívnu záťaž pre platobné agentúry ako aj samotných farmárov.
3. Zredukovať počet nariadení pre každé trhové opatrenie .
4. Zjednodušiť komplikovaný systém II. piliera SPP, ktorý je symbolom byrokracie v rámci fondov EÚ.

POZÍCIA SR PRE BUDÚCU SPP

- SR považuje SPP za kľúčový nástroj pri dosahovaní priorít EÚ.
- SR zastáva názor, že pre SPP by malo byť zabezpečené adekvátne financovanie aj po roku 2020 a to aj vo svetle rozmanitých výziev, ktoré kladú zvýšenú záťaž na rozpočet EÚ.
- Je dôležité naďalej zefektívňovať regulačný rámec SPP a v tejto súvislosti ďalej zjednodušovať jej vykonávanie.
- Pre SR je prioritou tiež dobrovoľná viazaná podpora, ktorú považujeme za zásadný príspevok k životaschopnosti vidieckych oblastí.

*Cieľom diskusie o nastavení a smerovaní SPP by malo byť nastavenie takých podmienok, ktoré by vo výraznejšej miere prispievali k možnostiam lepšie **reagovať na globálnu klímu** a výzvy potravinovej bezpečnosti, ako aj relevantnosti a účinnosti súčasných opatrení ekologizácie.*

REFORMA SPP (I. pilier)

- NÁVRHY PRE OBLASŤ PRIAMYCH PLATIEB

- **Zabezpečiť rovnakú úroveň kompenzácie** priamych platieb pre poľnohospodárov v „starých“ a „nových“ členských štátoch – so zreteľom na *greening*.
- V rámci podpory malých a mladých poľnohospodárov **zvýšiť vekovú hranicu** pre poskytnutie priamych podpôr a zároveň **znížiť hranice pre poskytovanie na hektár**. Podporujeme mladých a aktívnych farmárov, avšak nie na úkor starších, ktorí sa vo veľkej miere zaoberajú poľnohospodárskou činnosťou.
- **Stanoviť jasné podmienky v oblasti greeningu a krížového plnenia** a tým identifikovať a odstraňovať duplicitu v rámci kontrol na mieste.
- **Zjednodušiť postupy týkajúce sa následnej kontroly žltej karty**, resp. vymáhania odpustenej sankcie.
- **Podporovať aj veľké podniky** so živočíšnou výrobou z dôvodu ich príspevku k rozvoju vidieka.

REFORMA SPP (I. pilier)

- NÁVRHY PRE OBLASŤ TRHOVÝCH OPATRENÍ

PPA navrhuje zjednodušenie nasledovných opatrení:

- 1. Opatrenie – Obnova ovocných sádov** – pre zvýšenie kvality a konkurencieschopnosti domácej produkcie
- 2. Opatrenie – Výrobné náhrady pre spracovateľov cukru po skončení systému kvót.**
- 3. Opatrenie – Intervencie** - zachovať opatrenia verejnej intervencie ako záchranej siete pre poľnohospodárov pre prípad krízovej situácie na trhu.
- 4. Opatrenie – Potravinová pomoc pre najodkázanejšie osoby** - financovaná z prostriedkov pre verejnú intervenciu a celkovo by mala byť vylúčená zo SPP po roku 2020.
- 5. Opatrenia v rámci spoločnej organizácie trhu s vínom** - v rámci spoločnej organizácie trhu s vínom navrhujeme zachovať, prípadne rozšíriť podpory na reštrukturalizáciu vinohradov, investície do vinárskych podnikov a podporu na poistenie úrody vinohradov. Propagáciu v sektore vína odporúčame zamerať na vnútorný trh EÚ.

REFORMA SPP (I. pilier)

- NÁVRHY PRE OBLASŤ TRHOVÝCH OPATRENÍ

PPA navrhuje zjednodušenie nasledovných opatrení:

- 6. Opatrenie na podporu zlepšenia podmienok pri produkcii a obchodovaní s včelími produktmi.**
- 7. Opatrenie Operačné programy organizácii výrobcov v sektore ovocia a zeleniny - V rámci spoločnej organizácie trhu navrhujeme zachovať a implementovať aj v iných sektoroch (napr. v sektore mlieka a bravčového mäsa).**
- 8. Opatrenie na podporu pre spracovanie čerstvých výrobkov v sektore ovocia a zeleniny a mlieka.**

REFORMA SPP (I. pilier)

- NÁVRHY PRE OBLASŤ TRHOVÝCH OPATRENÍ

PPA navrhuje zjednodušenie nasledovných opatrení:

- 9. Opatrenie v rámci spojených školských programov** - Od školského roka 2017/2018 sa pristúpilo k zlúčeniu školských programov, v ktorých ide o pomoc na poskytovanie ovocia, zeleniny, banánov a mlieka vo vzdelávacích zariadeniach. Popri nutričných požiadavkách riešiť aj požiadavky bezpečnosti produktov.
- 10. Opatrenia v rámci obchodných mechanizmov** - V prevencii obchodných kríz, navrhujeme zabudovať v oblasti zahraničného obchodu aktívne využitie systému dovozných a vývozných licencií v Integrovaní trhových opatrení s IST a základnými platbami do jednotného systému pre prevenciu a zmiernenie kríz, slúžiace ako analýza predpokladaného dovozu a vývozu k zabezpečeniu dodržiavania záväzkov GATT a v rámci WTO pre oblasť dovozu a vývozu.
- 11. Orientácia aj naďalej na riešenie otázok biodiverzity, ekologickej poľnohospodárskej výroby.**

REFORMA SPP (II. pilier)

- NÁVRHY PRE PROGRAM ROZVOJA VIDIEKA

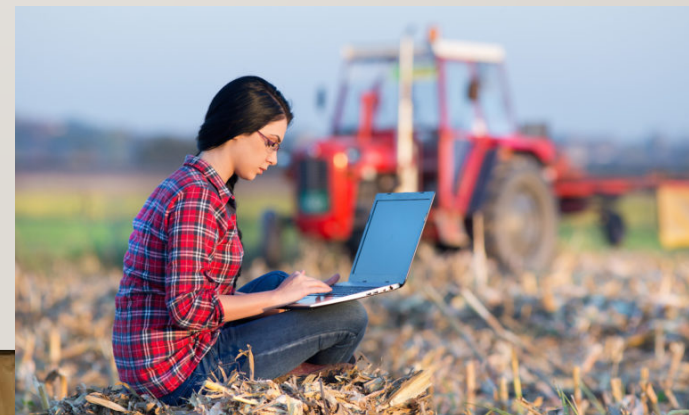
PPA navrhuje:

- Program rozvoja vidieka **zamerat' viac na regionálne disparity a rozdiely s účelom vyrovnanania a hlavne pružnosti pri výbere opatrení.**
- **Sústredit' sa na väčšiu ochranu poľnohospodárskej pôdy a špecifik daných lokalít** tým, že sa výraznejšie podporia investičné programy v poľnohospodársky nevýhodných oblastiach s podmienkou zachovania charakteru príslušného regiónu (napr. oblasti lazov), s prihliadnutím na miestne špecifiká a prípadné chránené krajinné prvky.
- **Nastavit' lepšie pravidlá pre kontrolovateľnosť neinvestičných opatrení** na rozvoj vidieka.
- **Presmerovat' formu podpory z nenávratného finančného príspevku na iné formy financovania**, napr. úverovanie.

STRATÉGIA A VÍZIA SLOVENSKÉHO POĽNOHOSPODÁRSTVA PO ROKU 2020

- NÁVRHY K PODPŔRE MLADÝCH POĽNOHOSPODÁROV CEZ PRV (II. pilier)

- **Predchádzať kumulácii podpŔr** - súčinnosťou a koordináciou medzi I. a II. pilierom SPP.
- Podporiť filozofiu **generačnej výmeny na rodinných farmách** - Slovensku naberá tendenciu vzniku rodinných fariem, preto chceme podporiť návrh, aby pre mladých začínajúcich farmárov bol vyčlenený vyšší obnos finančných prostriedkov pre podporu mladých začínajúcich farmárov (ako je tomu aj v iných členských štátoch EÚ). Filozofiu generačnej výmeny zapracovať priamo do výzvy, pre opatrenia na podporu mladých farmárov.

STRATÉGIA A VÍZIA SLOVENSKÉHO POĽNOHOSPODÁRSTVA **PO** ROKU 2020

- NÁVRHY K PODPŔRE MLADÝCH POĽNOHOSPODÁROV CEZ PRV (II. pilier)

- Klásť dôraz na **kvalitatívne hodnotenie projektov, prísnejšie hodnotenie projektových zámerov a kvalitu projektovej realizácie** na základe merateľných ukazovateľov (splniteľnosť podmienok, realizovateľnosť projektov, merateľnosť výstupov).
- **Eliminovať duplicitné projekty** - kontrola duplicity v procese vyhodnocovania projektov.
- Pri **100%** mladých farmárov realizujeme **návštevy na mieste** a **kontroly na mieste**. Vychádzajúc zo záverečnej správy Dvora audítorov hodnotíme životaschopnosť podporených fariem formou monitorovacích správ.

STRATÉGIA A VÍZIA SLOVENSKÉHO POĽNOHOSPODÁRSTVA **PO** ROKU 2020

- NÁVRHY K PODPŔRE MLADÝCH POĽNOHOSPODÁROV CEZ PRV (II. pilier)

- **Primerané rozdelenie finančných prostriedkov rozpočtu** na opatrenia tak, aby bola zabezpečená **rovnosť v dostupnosti** finančných prostriedkov pre mladých poľnohospodárov, ktorí začali svoju činnosť v priebehu programového obdobia.
- **Zvýhodniť** tých žiadateľov, ktorí po čerpaní podpory na začatie poľnohospodárskej činnosti **budú pokračovať investičnými opatreniami**.

ĎAKUJEM ZA POZORNOST